

Arbeidsliv

Lønnsoppgjørene 2023 er i gang

 JOHN FRAMMER, ADVOKAT OG FORHANDLINGSSJEF I NTF

Forhandlingene starter i konkurranseutsatt sektor

På våren er det den konkurranseutsatte sektoren av norsk arbeidsliv, det såkalte frontfaget, som forhandler først. Sektoren består av den delen av industrien som konkurrerer med utlandet.

Norsk Industri er en del av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), og er en interesseorganisasjon for industribedriftene. Fagforeningen Fellesforbundet, som er en del av LO, representerer de ansatte.

Den 27. mars startet partene å forhandle, partene kom ikke til enighet og oppgjøret gikk til mekling. I skrivende stund er streik nå et faktum.

Når de nevnte omsider finner en løsning, legger resultatet i frontfaget grunnlaget for lønnsforhandlingene i de resterende sektorene i norsk arbeidsliv, inkludert statlig og kommunal sektor der Tannlegeforeningen har sine medlemmer.

Usikkerhet i økonomien foran årets lønnsoppgjør

De økonomiske utsiktene foran årets oppgjør er usikker. Norsk økonomi preges fortsatt av utfordringer som følge av pandemien og kraftig prisstigning. Prognoser viser at veksten i norsk økonomi vil bremse opp og at arbeidsledigheten vil stige. Anslag fremover peker på en økonomi og en prisvekst som er mer usikker enn normalt foran et lønnsoppgjør.

Norsk økonomi preges også av den internasjonale økonomiske situasjonen, som det siste året har vært preget av høy inflasjon, bremsset økonomisk aktivitet og krig i Europa.

Prognoser for 2023

Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene leverer hvert år en rapport før lønnsoppgjørene som gir en prognose på blant annet lønns- og prisutvikling for det norske markedet. I skrivende stund er anslaget på konsumprisvekst på 4,9 prosent. Arbeidstakersiden krever reallønnsvekst, fem prosent eller mer, med disse utgangspunktene vil årets oppgjør bli krevende.

Forhandlinger i offentlig sektor

Det er forventet at ansatte i offentlig sektor vil kreve økt kjøpekraft i årets lønnsoppgjør, samt kompensasjon for etterslep fra tidligere år. Grunnen er reallønnsnedgangen i fjor, og prognoser som antyder muligheter for reallønnsvekst i 2023.

Resultatet av mekling og streik i den konkurranseutsatte næringen i april vil normalt utgjøre et utgangspunkt for kunne gi et inntrykk av lønnsveksten i offentlig sektor.

I offentlig sektor er det Akademikerne som koordinerer og legger frem sentrale lønnskrav i staten og Spekter-området, mens i kommunalt område (KS) er det de ulike lokale representanter i tariffområdene. Ambisjonene for lønnskravene vil variere etter utfordringene for de ulike delene av offentlig sektor.

Lokale forhandlinger i offentlig sektor

Alle tannleger i offentlig sektor (fylkeskommune, stat, sykehus og Oslo kommune) har 100 prosent individuell og lokal lønnsdannelse. Lønnsdannelsen foregår da på to forskjellige måter.

For det første gjennom kollektive lokale forhandlinger hvert år i september måned med frist 1. oktober. Det er de lokale tillitsvalgte fra foreningen som gjennomfører dette og alle medlemmer av foreningen, ansatt per 1. mai representeres. Derneft, men her etter initiativ fra den enkelte arbeidstager, (enkelte tannlege) gjennom individuelle lønnsamtaler og eventuelle ekstraordinære individuelle forhandlinger.

NTFs tariffpolitikk er basert på fire hovedelementer. Lokal lønnsdannelse; Individuell og differensiert lønn; Markedsbasert lønnsnivå; Lokal avtalefrihet.

1. Lokale forhandlinger - Forhandlingene i kommuner, fylkeskommuner stat, sykehus og kompetansesentre føres derfor overfor lokal arbeidsgiver. Dette innebærer blant annet at det ikke avtales konkrete økonomiske rammer sentralt, bare overordnede prinsipper for hvordan de lokale parter skal gjennomføre forhandlingsprosessen. Dette gir de lokale parter frihet til å finne forhandlingsløsninger basert på egne forutset-

ninger og behov. For NTF er det avgjørende at både arbeidsgiverne og arbeidstakerne i den enkelte virksomhet får reell påvirkning på lønnsutviklingen i egen virksomhet. Lønnsreguleringen kan skje ved generelle og/eller individuelle tillegg.

2. Individuell og differensiert lønn - Med individuell og differensiert lønn mener NTF at lønnen skal stå i forhold til den enkelte arbeidstakers stilling, ansvar, kompetanse, innsats og resultater. Objektive og lokalt avtalte kriterier for vurdering av lønn er sentrale elementer ved lønnsfastsettelsen til hver tannlege. Lønnsdifferensiering blir således naturlig når lønnsreguleringen avtales på individuelt grunnlag. Denne differensieringen kan blant annet føre til lønnsforskjeller mellom tannleger på samme klinikk, mellom grupper av tannleger og mellom tannleger ansatt hos ulike arbeidsgivere. Forutsatt enighet om kriteriene for vurdering av lønnen, vil det ikke være noe til hinder for at partene lokalt blir enige om at arbeidsgiver kan fastsette den individuelle delen av lønnsreguleringen. Det må ventelig være arbeidsgiver, som i tråd med personalpolitikken, har ansvaret for hvordan individuelle tillegg gis. Det er ikke tillitsvalgtes oppgave og ansvar å definere lønnsutviklingen til enkeltmedlemmer.

3. Markedsbasert lønnsnivå - Med et markedsbasert lønnsnivå mener NTF at lønnsnivået for ansatte tannleger må tilpasses tilbud og etterspørsel i hele tannlegearbeidsmarkedet. Hvis arbeidsgiverne skal kunne konkurrere om odontologisk kompetanse, må lønns- og arbeidsvilkårene samlet sett være konkurransedyktig i forhold til blant annet inntektsnivået til tannleger i privat praksis.

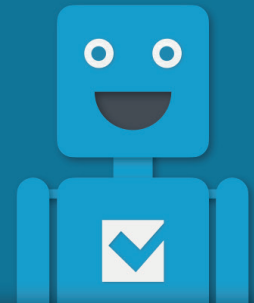
4. Lokal avtalefrihet - NTF ønsker at partene lokalt skal kunne inngå de tariffavtalene de etter eget behov finner hensiktsmessig. Et eventuelt behov for slik lokal, kollektiv regulering må likevel vurderes opp mot hva enkeltmedlemmer selv best er i stand til å få til på individuelt grunnlag. Ferie, pensjon, sosiale rettigheter og regler for forhandlingsordningen skal fortsatt fastsettes sentralt, men kan inkluderes i lokale avtaler/overenskomster der det gis hjemmel for dette.

Individuelt

Til syvende og sist vil lønsplassering både hos samme eller ny arbeidsgiver være et forhandlingsspørsmål mellom den enkelte arbeidstaker og den enkelte arbeidsgiver. Det foreligger altså ikke noen tariff for tannleger. Lønnen blir individuelt fastsatt gjennom

TrinnVis

TrinnVis bemanningskalender gir deg full oversikt over arbeidstid og turnus, ferie, egenmelding og sykmelding, avspasering og plusstid, samlet i et intuitivt grensesnitt. Prøv gratis i 30 dager!

Bemanningskalender

2023		I dag		juli							juli							juli							juli						
08		til		uke 26				uke 27				uke 28				uke 29				uke 29				uke 29							
dag for dag		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25					
		T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S					
Robert																															
Carola																															
Simon																															

en forhandling og/eller dialog (lønnssamtale) mellom partene. Dette er særlig viktig når man aksepterer en ny stilling. Har man først akseptert et lønnstilbud som man senere synes er for dårlig, er det lite de tillitsvalgte og/eller foreningen kan gjøre i etterkant.

Individuell vurdering av medarbeidere kalles både dyktighetsvurdering, prestasjonsvurdering og individuell vurdering. Typiske individuelle lønnskriterier er: kompetanse, innsats, resultatmål, tilleggsutdanning, særskilte oppgaver eller ansvar, og videre hvordan vedkommende fyller egen stilling, samarbeidsevne, imøtekommenhet og mobilitet, samt selvstendighet. Listen er ikke uttømmende, og kan inneholde mange andre elementer. Dette varierer fra virksomhet til virksomhet.

I alle lønsspørsmål både før og etter et lønnsoppgjør kan man ta kontakt med den lokale tillitsvalgte fra Tannlegeforeningen, oversikt over disse finner man på foreningens hjemmeside.

Tillitsvalgte representerer medlemmene i hele prosessen, fra lønnskrav skal utformes til forhandlingene er gjennomført.

Sentrale forhandlingsfrister

Landsorganisasjonen (LO) og Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)

27. mars: Oppstart Norsk Industri og Fellesforbundet

30. mars: Forhandlingsfrist

14.-15. april: Meklingsfrist

Spekter helse

18. april: Oppstart forhandlinger

Forhandlingsfrist: kommer

Kommunal sektor

20. april: Oppstart forhandlinger

1. mai: Forhandlingsfrist

23. mai: Meklingsfrist

Oslo kommune

20. april: Oppstart forhandlinger

1. mai: Forhandlingsfrist

23. mai: Meklingsfrist

Staten

27. april: Oppstart forhandlinger

1. mai: Forhandlingsfrist

23. mai: Meklingsfrist

Lokale forhandlingsfrister

Kommunal sektor

1. oktober

Oslo kommune

1. desember

Staten

31. oktober

Klokka 0000 på utgivelsesdato

www.tannlegetidende.no